

Støt POV - og få medlemsfordele

Støt os og modtag Paavo Matsins 'Gogol Disko' som gratis e-bog, hvis du vil sikre POV som uafhængigt medie for debat, borgerstemmer og ekspertanalyser.

25 kr./md. →

50 kr./md. →

100 kr./md. →

POV. INTERNATIONAL

NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGEBREV HVER FREDAG

Dagbog fra en ensom filmfan #4: Kunsten at skildre kunsten

Publiceret 21/03/2020 i Kultur/Film
af **Frederik Bojer Bové**

CPH:DOX // DAGBOG – Der er godt nok mange film om kunstnere på årets DOX. POVs hjemsendte filmkritiker Frederik Bojer Bové har set på tre af dem. Hvad er en god kunsterdokumentar?

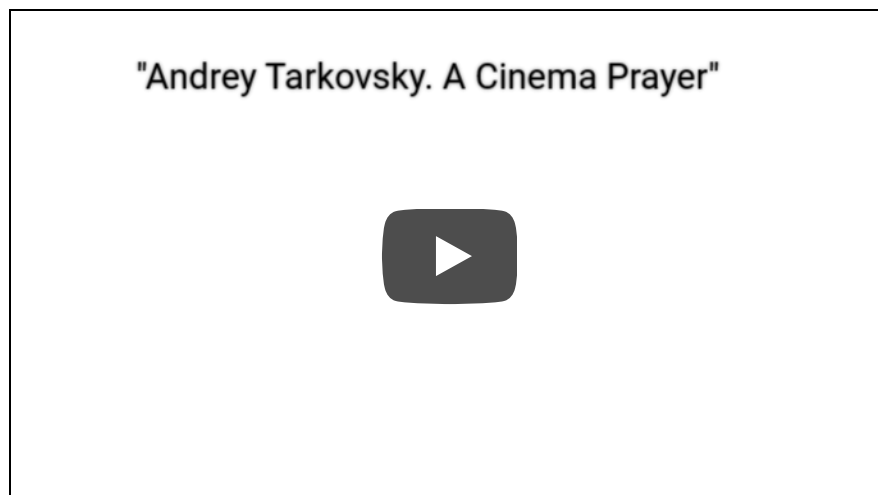
Hvordan laver man en god kunstner-film? Ja, det hjælper hvis den handler om en god kunstner, og man inkluderer eksempler på den gode kunst. Men den bedste af dagens tre film er faktisk den om den mindst kunstneriske kunster...

Få kunstnere har betydet så meget for mig som Andrey Tarkovsky (jeg bruger altså bare den engelske stavemåde her for nemheds skyld). Hans mystiske filmunivers genantændte min kærlighed til filmen, efter den i en periode havde været væk. Jeg plejer stadig at sige at hans *Spejlet* er min all time yndlingsfilm. Så jeg elsker emnet.

Og *Andrey Tarkovsky: A Cinema Prayer*, instrueret af hans søn, der også hedder Andrey Tarkovsky, er nærmest en masterclass i, hvordan man skal skrue et portræt af en filminstruktør sammen. Den består af filmklip, af fotografier, og det er bare gamle Andrey selv, der fortæller indover. Det er hans vision, som vi får at se uden så meget pjat. Når der er nyt materiale, så er det ofte klip fra de steder, de gamle film er optaget, hvilket i sig selv kan være en øjenåbner. Tænk at de steder findes i virkeligheden!

Alligevel føles *Andrey Tarkovsky: A Cinema Prayer* en ganske lille smule overflødig. For den forklarer på eminent vis de fundamentale idéer bag Tarkovskys film, men... Det gør filmene sådan set også selv? Tarkovsky taler mange gange om, hvordan kritikere ikke forstår hans film, forsøger at fortolke dem, hvorimod almindelige mennesker bare mærker dem umiddelbart. Det har han ret i! Jeg føler noget nyt hver gang jeg ser en Tarkovsky-film, og jeg forstår stadigvæk ingen af dem. Men derfor har jeg heller ikke rigtig brug for at høre instruktørens pointer?

Noget af det som er så dragende ved Tarkovsky er også, at der er så relativt lidt af det. Det er frosset i tid

Det er også lidt fjollet, eftersom Tarkovskys film også er ret let tilgængelige: De har af en eller anden grund mistet copyright, så man kan sætte dem på hver dag. Alligevel er Tarkovsky en af de få kunstfilminstruktører, der nærmest hver gang kan fylde en sal i cinemateket. Han er evig dragende. Og 100 minutters sammenklip fra hans film er da også en rimelig vidunderlig oplevelse.

Noget som filmen dog også understreger er, hvor ung Tarkovsky var, da han døde. Han var 54 år, da han døde af lungekræft, han kunne have været 88 år i dag. Der er instruktører på den alder, der stadig laver film; den legendariske portugisiske instruktør Manoel de Oliveira var 104, da han lavede sin sidste. Noget af det, som er så dragende ved Tarkovsky, er også, at der er så relativt lidt af det. Det er frosset i tid.

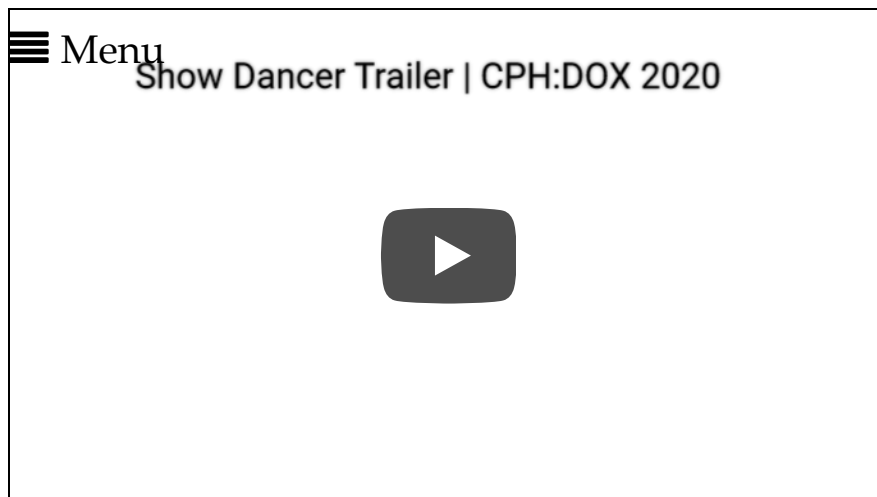
Hvad havde Tarkovsky lavet i halvfemserne, efter at Sovjetunionen var brudt sammen? Hvad havde han gjort med digitale kameraer? Hvordan havde han forholdt sig til Putin? For ikke at tale om Kiarostami, Wong Kar-wai eller Tarantino?

Når man hører ham tale, så er det ret tydeligt, at han var ret gammeldags anlagt, var ret slavofil, meget russisk ortodoks, meget skeptisk overfor det overfladiske 'Vesten'. Hans filmografi lever også evigt, fordi den føles så løsrevet fra tid og sted.

100 minutter med klip føles stadigvæk mindst lige så vigtigt i dag, som det gjorde dengang.

Stream Andrey Tarkovsky: A Cinema Prayer her:
<https://cphdox.shift72.com/film/andrey-tarkovsky-a-cinema-prayer/>

Men sørg også lige for at få set Spejlet, den kan streames gratis og lovligt på [YouTube...](#)

Show Dancer (Laurits Flensted-Jensen)

Fra en stor kunstner til en knap så stor. Lasse Ectstrøm Jensen havde et enkelt hit i 2003 der hedder 'Steppin Out', og som lyder ret meget som Safri Duo, hvor perkussionen er erstattet med stepdans. Siden dengang har han danset. Og brugt kokain. Og så været lidt i fængsel. Og så brugt mere kokain. Nu vil han være clean.

Instruktør Laurits Flensted-Jensen debuterede sidste år med fiktionsfilmen *Usynligt Hjerte*. Også her var der et portræt af en udbrændt og lidt skæv kunstner, en pornostjerne, spillet af Victoria Carmen Sonne. Flensted-Jensen har blik for de her ting, for den ugleseete kulturskaber, for misbrug, for hurtige penge og glamour, og hvordan man kommer videre bagefter.

Show Dancer er næsten en bedre film end *Usynligt Hjerte*, for den er mindre forudsigelig. Victoria Carmen Sonne er en fantastisk skuespiller, men alle burde se og lære, hvordan Lasse agerer. Den hektiske måde han taler på, de mange snif han laver med næsen – og så holder op med at lave – den måde han hele tiden er nødt til at være i bevægelse. Det her er et menneske, ikke en præstation.

Senere i filmen studerer Lasse til skuespiller, og jeg sidder lidt med fornemmelsen af, at de to ting ikke passer sammen. Lasse er for anspændt og sammenbidt til at blive en stor skuespiller. Men skuespillere er generelt også for kalkulerede og fortolkende til rigtig at kunne vise os et menneske som Lasse, der vitterlig ikke gør sig til, men i så høj grad bare er.

“

Der er stadig en ting i dansk film, hvor fiktion rangerer højere end dokumentar. En film som *Show Dancer* viser hvordan det ikke behøver at være sådan

Som med Omar Shargawis *Western Arabs* fra sidste år er *Show Dancer* en dokumentar, der gør instruktørens fiktionsunivers dybere og mere vedkommende. Det er virkelig svært at skrive en historie som Lasses, og virkelig svært at skabe en så stærk karakter fra bunden af. Jeg håber dog, at Flensted-Jensen har tænkt sig at gøre forsøget.

Han måtte også gerne kopiere nogle af de visuelle elementer, som hvor meget der er optaget på afstand og med ryggen til. Det hjælper yderligere til at vise os en mand, som hele tiden er på vej væk og er svær at aflæse. Og som også har svært ved at aflæse sig selv. Der er stadig en ting i dansk film, hvor fiktion rangerer højere end dokumentar. En film som *Show Dancer* viser, hvordan det ikke behøver at være sådan, hverken mht, historiefortælling og æstetisk mod.

Stream Show Dancer her: <https://cphdox.shift72.com/film/show-dancer/>

Erikos Verdener (Jannik Splidsboel)

Jannik Splidsboels *Erikos Verdener* fungerer for mig virkelig godt som eksempel på, hvordan man skal lave et kunstnerportræt. Ikke fordi det er en fejlfri film, det er det sådan set ikke: Det er den dårligste af de tre, jeg her skriver om. Men det er så tydeligt, hvad der fungerer, og hvad der ikke gør det.

Eriko Makimura er en tidligere elitepianist, der fortæller, hvordan hun begyndte at spille som toårig, spillede koncerter som femårig og opgav det igen som cirka 30-årig. Hun er ekvilibrist og vandt mange konkurrencer. Men jeg forstår også godt, hvorfor hun ville noget andet, for når hun spiller de teknisk krævende stykker, så er det helt ærligt ikke ret interessant at lytte til. Det lyder imponerende, men man fornemmer ikke nogen mening med det.

01:09

Så nu er hun blevet performance-artist og har blandt andet lavet en koncertrække i koncertkirken baseret på de syv synder, tror jeg. Her er så bare igen et lille problem: Jeg kan ikke se, hun er så voldsomt interessant som performancekunstner heller... Eller, mit problem er nok snarere, at jeg ikke bryder mig så meget om performancekunst, men det teknisk imponerende klaverspil bliver ikke mere kunstnerisk af, at hun slår sig selv i ansigtet for at vise, hvor meget hun blev tvunget til at lære det.

Filmen halter lidt rundt her. Makimura forklarer selv, at hun så tidligt blev pianist, at hun aldrig lærte at være Eriko (den engelske titel er da også *Being Eriko*). Man mærker hun leder efter det. Men det hele er lidt forstillet. Når hun hænger ud med sine performancevenner. Når der er et opstillet møde med hendes forældre. I det mest kiksede øjeblik får en ven sprøjtet flødeskum på sin brille, og det er åbenbart 'crazy'. Njah...

“

Kunstnere. De laver kunst. Hvis man giver dem lov. Så er det i virkeligheden ikke meget mere kompliceret

Men så hiver Splidsboel og Makimura den så alligevel hjem. Der er to scener, som er hele filmen værd. I den ene spiller Makimura et moderne stykke 'Brooklyn, Oct 5, 1941' af Annie Gosfield, et stykke der lader til at inkorporere performative elementer og skal spilles med plastikkugler både mellem hænderne og nede i klaveret. Her kommer vreden og frustrationen til udtryk, her er det som om al det vold og

tvang. Makimura oplevede i det japanske uddannelsessystem nærmest eksploserer ud af hende. Det er kunst!

Menu

Og til sidst spiller hun Chopin igen. Nocturne i Des-dur, opus 27, nummer 2. Og wow. Her kan man mærke det. Sorg, længsel. Man kan også se det i hendes ansigt. Kameraet virker også pludselig helt intenst, som om det godt ved, at her er et øjeblik det skal fange. Det er ualmindeligt smukt.

Kunstnere. De laver kunst. Hvis man giver dem lov. Så er det i virkeligheden ikke meget mere kompliceret. Makimura kunne nok ikke finde pointen med at bevise sin tekniske kunnen i klassiske konkurrencer. Og jeg er ikke væltet omkuld af performancedelen. Men wow. Den er der. Den kunstneriske åre. De finder den til sidst.

Stream Erikos Verdener her: <https://cphdox.shift72.com/film/erikos-verdener-being-eriko/>

Andrey Tarkovsky: A Cinema Prayer

97 min

Syndicado

Show Dancer

77 min

Hansen & Pedersen Film

Erikos verdener

73 min

Sonntag Pictures

Fotocredit: CPH:DOX

Facebook kommentarer

0 kommentarer

Sortér efter **Ældste**

Tilføj en kommentar ...

Plugin til Facebook-kommentarer

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller støt vores arbejde

Modtag ugens væsentligste analyser,
anmeldelser og essays i **POV Weekend** –
hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her
→

JA TAK, SEND MIG POV WEEKEND

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-
profit medie.

**Har du mulighed for at støtte vores
arbejde? Bliv frivilligt støttemedlem her**
→

25 KR./MD. →

50 KR./MD. →

100 KR./MD. →

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

CPH DOX

DOX19

FREDERIK BOJER BOVÉ

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE INTERESSERET I FØLGENDE:

Dagbog fra en
ensom filmfan #9:
Samfund. Hvad er
det?

Dagbog fra en
ensom filmfan #8:
Nye kunstneriske
visioner?

Dagbog fra en
ensom filmfan #7:
Verden uden for
mit vindue

FREDERIK BOJER BOVÉ

SENESTE ARTIKLER

Frederik Bojer Bové (født 1.12 1986) er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling og BA i Historie. Han blogger om film på kronoper.dk, er dansk redaktør på tidsskriftet Cinema Scandinavia og har været programlægger på Copenhagen Architecture Festival.

Ugens overblik

POV WEEKEND samler hver fredag morgen ugens væsentligste debatindlæg, analyser, anmeldelser og essays i et skarpt ugebrev.

Det er selvfølgelig **HELT GRATIS** at modtage, og du kan uforpligtende tilmelde dig her →

Emailadresse